

al Casei județene a creației populare, și pe Viorel Savin, ca director al Casei de cultură din Slănic Moldova – au cunoscut totodată și un soi de cordialitate particulară, i-aș zice aproape frățească, tocmai pentru că ironia și autoironia erau la ele acasă, iar vorba de spirit înviora atmosfera, extrăgându-ne pentru câteva zile din cenușiul „epocii de aur”. Mi-ar plăcea să cred că exista chiar și un spirit al locului, benefic actului de cultură. Poate că nu s-a pierdut cu totul. Dar ar fi nevoie, azi, și de o publicitate adecvată și inventivă, în stare să trezească din actuala amorțeală publicul virtual al Slănicului. Altfel, la ce bun? În teatru, dacă public nu e... Și, la această ediție din '94 a festivalului, care de o bună bucată de vreme a devenit „de creație și interpretare teatrală” – ajungând cu acest profil la a VIII-a ediție și luându-și-l ca patron spiritual pe Ion Luca –, publicul s-a lăsat foarte greu atras.

Nici spectacolele, de altfel, cu excepția celor prezentate de Teatrul Municipal din Focșani, nu aveau de ce să-l aducă în sală, ci mai curând să-l gonească. Absența cenzurii poate fi mai rea decât cenzura dacă dispăre orice urmă de autocenzură, inclusiv cea a bunului-simț. Iar o selecție exigentă a spectacolelor e necesară oricărui festival, fie el și – sau, mai ales – de „amatori”. Altfel, orice ins „cu liceu la bază” dar cu o nebuloasă în creier poate trece drept „animator” de formație teatrală, jucându-și propriile texte, de o dezarmantă incongruență logică.

Dacă actuala ediție a festivalului n-a fost, totuși, un eșec, lucrul s-a datorat în primul rând unui interesant și util colocviu – „Arta teatrală de amatori, încotro?” –, avându-l ca moderator pe criticul Valentin Silvestru. A urmat apoi un veritabil spectacol, de „teatru-teatru”, inspirat și inteligent nuanțat regizoral de Mihai Lungeanu, cu piesa lui Matei Vișniec **Și cu violoncelul ce facem?**, trupa focșăneană fiind, iarăși, la înălțimea renumelui său.

În fine, e de sperat – și de presupus – că și la secțiunea de creație, avându-l ca președinte al juriului tot pe Valentin Silvestru, au fost răsplătite două texte meritorii: **Meșterul Manole** de Dorel Rape, medic din Slănic Moldova, și **Vinovatul să facă un pas înainte** de Dan Lungu din Botoșani.

Eforturile organizatorilor centrali, județeni și locali, cele ale Primăriei, diriguite de domnul Dante Cotescu, precum și bunăvoința sponsorilor – atâta câtă e! – meritau parcă mai mult. Cine și-ar fi imaginat, acum câțiva ani, că vom avea destui bani pentru premii, dar nu vom mai avea cui să le dăm?!

Să sperăm totuși că, la anul, cea de-a IX-a ediție a festivalului de la Slănic Moldova va însemna și un reviriment al acestuia, ca fapt de cultură teatrală, validat de prezența publicului în sală. Condiționată, firesc, de ceea ce i se oferă.

VICTOR PARHON

foto: Marian Coporan

CARMEN IONESCU: „Nu mai am timp; lumea mă întrebă câți ani am“

Carmen Ionescu s-a născut sub semnul Berbecului, pe 18 aprilie 1956, la București. Are gesturi discrete, dar expresive. Înfațișarea ei calmă, aproape olimpică, reușește să ofere liniște interlocutorului. Despre ambițiile și destinul său vorbește cu pasiune și cu îngăduință atâtea înțeleghătoare.

■ **Pentru a reuși la I.A.T.C. a fost nevoie să susții de opt ori examenul de admitere. Te-au marcat acești ani de încercări?**

□ Mai întâi trebuie să-ți spun că atunci când mi-a intrat în cap să devin actriță, știam că nimic nu mă poate face să dau înapoi. Am încercat să rămân în zona artei, astfel că timp de trei ani am fost în corp-ansamblul Teatrului „Bulandra” și alți trei ani am făcut balet în trupa Teatrului „Tănase”. Era în mine o mare încăpățănare și eram hotărâtă să încerc și a noua oară... Dar anii aceia m-au marcat puternic. Deși nu mă simt bătrână, știu că nu mai pot să fac ce-aș fi făcut atunci.

■ **Ai intrat în 1989. Și ai terminat șef de promoție...**

□ Da, n-am înțeles nici eu cum! Atâția ani de încercări (mereu am ajuns până la ultima etapă) și, culmea, am intrat când erau cele mai puține locuri la fete – doar trei – din cei opt ani. Cred că e bine să nu intri foarte crud în meseria asta, să fii mai copt. Dar opt ani e mult, totuși. Anii aceia au fost un chin, nu aveam nici un

fel de relații în domeniu, părinții mei s-au chinuit alături de mine... Apoi, am terminat șefă de promoție.

■ După care ai jucat patru ani la Teatrul Tineretului din Piatra-Neamț. Ce amintiri ai de acolo?

□ Acolo am avut o întâlnire benefică, importantă și bogată cu Nicolae Scarlat, în regia căruia am interpretat Camelia din **Acești nebuni făjarmici**. Am jucat în **Sânziana și Pepelea**, regia Andrei Mihalache, în **Bună seara, domnule Wilde**, regia Nae Caramfil... Am jucat mult în acei patru ani. Apoi am dat concurs la Teatrul Național din București.

■ Și a urmat întâlnirea foarte importantă cu Andrei Șerban. Aveai emoții mari la concurs?

□ Mi-era teamă, dar aveam o emoție bună, constructivă; și în spectacole am emoții, atât cât să-mi dea imboldul necesar. Eram încrâncenată. A fost o întâlnire de gradul zero. Recunosc, sunt ambițioasă, încăpățânată, aproape căinoasă. Au fost apoi satisfacții pe măsură. Elena din **Trilogia antică** – spectacol cu care am făcut turnee în Italia, Franța, Brazilia, Austria, Marea Britanie, Polonia, Portugalia.

■ Și cu care ai luat un premiu de interpretare la Festivalul „I. L. Caragiale”, în 1991.

□ Da, mi l-a înmănat inegalabilul George Constantin. Elena mi-a cerut un mare sacrificiu, să stau trei ani fără păr. Acum, mă uit la păr, mă bucur dar... așa mi face-o, mă crezi că aș mai face-o?

■ De când ești la TNB, ai jucat foarte mult, în spectacole de facturi diverse: Cine are nevoie de teatru?, Audiția, Păsările, Mașinăria Hamlet, Patrihoții...

□ Mai departe îți spun eu: **Morișca, Paiața sosește la timp, Ghetou, Casa Bernardei Alba**. Da, am jucat, dar... Știi, nu mă interesează dacă rolul e mic sau mare, important e să fie, orice rol e un prilej de a mă scormoni, de a face mereu altceva. Mă obsedează să nu fiu mereu la fel, să descopăr noul în mine, să mă îmbogățesc. Asta e frumusețea. Ultima experiență, cu Felix Alexa, la **Casa Bernardei Alba**, a fost extraordinară. M-am înțeles perfect cu el, este un regizor atent la amănunte, care despică firul în patru (pentru înțelegerea de către actor...). M-a stors la sânge, dar a ieșit. Dau jos kilograme după ce joc spectacolul. Felix a lucrat cu noi temeinic, serios, matematic, are o vigoare și o energie fantastice.

■ Meseria ți-a adus până acum vreo insatisfacție?

□ O mare durere în această profesie este că nu am făcut film. Mi-am dorit mult. Dar nu disper. Probabil că am jucat prea mult în teatru... Și, oricum, am ce trebuie să aibă un actor: acel dram de orgoliu de a nu cerși, întrucât consider că am făcut ceva și că ar fi trebuit să se vadă.

■ Cum este atmosfera în Teatrul Național, privită din interior?

□ Fiecare își vede de treaba lui. Altfel, aș spune că nu excelează. Andrei Șerban ne-a influențat pozitiv, atunci eram uniți, eram o echipă. Acum, fără a exista invidii sau certuri, fiecare își vede de ale lui. Întâlnirile de pe culoare sunt adesea... formale. Un puls nou există acum în echipa cu care repetă Beatrice Bleonț **Romeo și Julieta**. Poate pentru că sunt în majoritate tineri, sau poate pentru că ea știe să ne țină în mână...

■ În ce relație ești cu publicul?

□ Știi ce cred eu? Publicul – actorul îl face așa cum este, cald sau rece. Dacă nu-i dai, n-are de unde să-ți dea. Duhul sfânt nu coboară întotdeauna. De când intră în scenă, actorul conduce publicul unde vrea el. Publicul e ca un copil pe care-l porți de mână și îl ai așa cum îl educi.

■ Trecerea anilor a făcut din tine un om egoist?

□ Am ceva egoism, recunosc că țin la mine, iar anii trecuți m-au menținut tenace și, oricum, lupt fantastic. E ca la o competiție unde trebuie să-i prinzi pe ceilalți din urmă... Mă interesează foarte mult cum arăt, fac zilnic antrenament (antrenament profesionist, dur), pentru că... da, au trecut niște

ani peste mine. Dar privesc mereu înainte și timpul scurs poate că mi-a dat o frenezie, o grabă în tot ceea ce fac. Fiecare mea este bătaioasă, și în meserie, și în viață, dau cu capul, mă zbat și până la urmă fac drumul așa cum mi l-am propus. Știi, eu nu simt că am o vârstă anume, mă simt bine așa cum sunt, dar... lumea te întreabă câți ani ai.

Și mai este un lucru: îmi doresc un copil, dar mi-e frică. Poate tot din cauza egoismului – egoismul meseriei. Dacă stau un an acasă, lumea mă uită. Asta mă frământă mult. Știu că nu mai am timp de stat. (Și iarăși revin la anii pierduți...) Oare merită sacrificiul ăsta?

■ Ce poți să spui despre prietenie?

Carmen respiră adânc și se gândește îndelung, întorcându-și privirea spre ierăstra cabinei.

□ Cred în prietenie. E necesară. Însă e nevoie de multă precauție. Personal, mi-am dat tot sufletul, m-am vândut pentru prietenie și... m-am păcălit. Acum cred că nu e bine să arăți tot ce simți. Mai bine să le dai celorlalți cu lingurița și tu să-ți fii cel mai bun prieten. Am devenit circumspectă. Și crede-mă că, astăzi, mă mir când mai găsesc un om adevărat.

■ Cum ai caracteriza cuplul pe care-l formezi cu binecunoscutul actor Constantin Dinulescu? În viață, bineînțeles...

□ Mă echilibrează fantastic, el are experiență și mă temperează, mă sfătuiește, mă calmează. mă îndrumă... într-un cuvânt, mă ajută. Înainte era în mine furtună, nebunie; acum e bine, îmi place ordinea în existență. E ciudat, am momente când mă abandonez hazardului, dar, de fapt, sunt riguroasă, disciplinată. Între mine și Bobsi e o balanță bună, eu îl impulsionez și el îmi dă liniște.

■ Ce faci atunci când nu ești în teatru?

□ Îmi place să dancez, să fac mișcare, să inot. În grija pentru mine sunt tipică. Încă de mică îmi plăcea să mă uit în oglindă (vezi cum scrii, să nu se înțeleagă că sunt narcisistă, nu-i adevărat, sunt doar foarte atentă la cum mă mențin). Sunt un om vesel, râd foarte mult, râd cu zgomot, cu poftă, din rărunchi; îmi face bine. Când sunt supărată, sunt urâtă, m-am văzut pe casetă... Și, în sfârșit, nu citesc nici un fel de ziar – îmi vine rău! Ascult muzică, asta mă liniștește.

■ Dacă ar fi să judeci prin comparație publicul din străinătate cu cel de aici...

□ În străinătate vibrează altfel. În Brazilia s-au urcat lângă noi, pe scenă, plângeau, urlau, pupau mâinile actorilor... Numai cât îți povestesc și mă înfior. Și la nemți, de care ne temeam că sunt reci, băteau din picioare... Mi-e dor de acel oxigen. La noi, spectatorii se manifestă mai puțin. Au cuminenție în ei. Mi-e dor de publicul nebulos, care se dezlănțuie. Pentru actor e o mare bucurie să vadă spectatorii entuziasmați, încărcăți de o energie nouă, puternică. De fapt, se vede și pe stradă, aici oamenii sunt triști, abătuți. Asta se observă și la oamenii care vin în sală – vorbesc de **Trilogie** –, sigur că și la noi se aplaudă, dar aplauzele nu au în ele uruiala de cutremur de „dincolo”.

■ De ce se leagă aspirațiile tale profesionale în acest moment? Dar în perspectivă?

□ Acum îmi doresc să iasă bine premiera cu **Romeo și Julieta**, unde repet Lady Montague. Este o experiență interesantă, pentru că, deși toți știm povestea, Beatrice nu impune canoane, pornește de la noi, se face improvizații pe personaj înainte de repetiții, e important cum se simte fiecare în rolul său... Și îmi doresc, în viitor, să mai fac turnee. Chiar pentru „cumpărături și turism”, cum a zis Andrei Șerban într-un articol.

Pe ultimele cuvinte, Carmen râde cu poftă, sănătos

septembrie, 1994

CLARA MĂRGINEANU

